

Abstrakt

Předkládaná rigorózní práce *O chování tzv. „P-1-Glieder“ v rámci negace v současné němčině* pojednává o tématu negace v německém jazyce, přičemž autorka se soustředí na jednotlivé typy negace v současné němčině a věnuje zvláštní pozornost tzv. P-1-Glieder (P-1 členům) v rámci negace.

Autorka práce ukazuje, jak je téma jednotlivých typů negace v němčině zpracováno v různých gramatikách a monografiích, které se tomuto tématu věnují, a dále jaké typy negace lze v odborné literatuře vůbec nalézt.

Většina gramatik a vybraných monografií uvádí dva typy negace: větnou negaci (Satznegation) a parciální negaci (Sondernegation). V některých případech je možné nalézt různé pojmenování výše uvedených typů negace. Stručný a jasný přehled více typů negace v němčině nabízejí autoři Nussbaumer a Sitta ve své stati *Negationstypen im Spannungsfeld von Satz- und Sondernegation*. Uvedeny jsou následující typy negace: plná negace / plná P-0 negace (volle Satznegation / volle P-0-Negation), redukovaná větná negace / redukovaná P-0 negace (reduzierte Satznegation / reduzierte P-0-Negation), P-1 negace (P-1-Negation), tzv. floating, negace komprimovaného predikátu (Negation des komprimierten Prädikats), tzv. „sražená“ negace (geronnene Negation) a parciální negace (Sondernegation).

Výše vyjmenované typy negace jsou popsány v druhé části práce a doplněny o příkladové věty; tím lze v této práci nalézt úplný přehled jednotlivých typů negace v současném německém jazyce.

Autorka se věnuje analýzám příkladových vět nalezených v mannheimském jazykovém korpusu, na internetu a v denním německém tisku. Analýzy ukazují, že ve většině analyzovaných vět se vyskytují plná negace / plná P-0 negace (volle Satznegation / volle P-0-Negation), redukovaná větná negace / redukovaná P-0 negace (reduzierte Satznegation / reduzierte P-0-Negation), P-1 negace (P-1-Negation) a parciální negace (Sondernegation). Toto souvisí mimo jiné s faktem, že analýzy byly provedeny pouze v rámci psaného jazyka. Tzv. „sražená“ negace (geronnene Negation) se vyskytuje pravděpodobně pouze v mluveném jazyce.

V mluveném jazyce je vedle postavení *nicht* nutné zohlednit také intonaci, v psaném jazyce je důležitý kontext, ve kterém se věta obsahující negaci vyskytuje.

V předkládané práci jsou vyjmenovány a popsány tzv. P-1 členy (P-1-Glieder). K P-1 členům patří: časová určení (Temporalangaben) - určení „časové frekvence“

(Frequentativangaben), modální určení 2 (Modalangaben 2), kauzální určení (Kausalangaben), časová určení (Temporalangaben) - durativní časová určení (Durativangaben), „komitativní“ určení (Komitativangaben), predikativní atributy vztahující se k subjektu (prädikative Attribute zum Subjekt), modální slova (Modalwörter) a kvantifikátory (Quantoren).

Všechny P-1 členy byly uvedeny v příkladových větách, kde se vyskytují společně se slovem *nicht*. Analýzy vět ukazují následující: Pokud *nicht* stojí za tzv. P-1 členem, může se jednat o redukovanou P-0 negaci (die reduzierte P-0-Negation) nebo tzv. floating. Pokud se *nicht* nachází před P-1 členem, přichází v úvahu P-1 negace (P-1-Negation) nebo negace komprimovaného predikátu (Negation des komprimierten Prädikats).

U většiny P-1 členů může být *nicht* uvedeno před i za tímto členem. Je nutné si však povšimnout časových určení, která jsou závislá na stanovisku mluvčího (např. *gleich*, *vorzeitig*), dále pak tzv. vlastních časových určení (eigentliche Temporalangaben) (např. *heute*, *gestern*), predikativních atributů vztahujících se k subjektu, kde v případě adjektivních skupin není jasné, zda se opravdu jedná o P-1 členy, dále potom modálních slov, která nejsou negovatelná, a časových a kauzálních určení, která mohou vystupovat jako tzv. dodatek (Nachtrag), pokud se jedná o předložkovou skupinu.